

Svar på Elina Nykyris och 18 andra ledamöters motion om att Vanda stad måste bekämpa bostadslösheten

VD/6995/00.02.00.03/2025

PT/RÅ/TI/JP/ER/TP/SE/JA/AP

Elina Nykyri och 18 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Finlands bostadspolitik har länge varit föremål för internationell beundran och en framgångshistoria då det gällt att minska bostadslösheten. Nu håller det arbete som gjorts under de senaste årtiondena på att gå förlorat.

I slutet av 2024 fanns det 3 806 ensamlevande bostadslösa i Finland. Ökningen från året innan var 377 personer. I slutet av 2024 fanns det 1 010 långtidsbostadslösa i Finland. Enligt en rapport beställd av miljöministeriet från juni 2025 framgår det att antalet vräkningar i de största städerna i Finland har ökat med i genomsnitt 80 procent under tio år.

I Vanda uppskattades det finnas omkring 300 bostadslösa personer år 2024. Antalet bostadslösa ökade något från år 2023, då antalet uppskattades till 294 personer. Ungefär 10 % av alla bostadslösa människor i Finland bor i Vanda.

Nya kundgrupper har nu sökt sig till tjänster för hemlösa, till exempel låginkomsttagare som arbetar. Samtidigt skär Finlands regering i bostadsproduktionen till rimligt pris, halverar boenderådgivningens resurser och skär ned bostadsbidraget. Samtidigt skär regeringen också ner finansieringen till organisationer inom social- och hälsovårdssektorn som arbetar för att minska och förebygga bostadslöshet. Finlands mål att avskaffa långtidsbostadslösheten före år 2027 kommer inte att förverkligas, eftersom regeringens politik driver bort människor från sina hem.

Vi undertecknade föreslår att Vanda stad utreder orsakerna till vräkningarna samt effektivt och snabbt svarar på den ökade bostadslösheten. Dessutom föreslår vi att Vanda stad satsar kraftigt på åtgärder mot bostadslöshet. Vanda stad måste bygga hyresbostäder till rimliga priser och stödja lokala organisationer som arbetar mot bostadslöshet. Vi undertecknare föreslår att Vanda stad ökar resurserna för projektet Asunto kaikille (bostad för alla) och för boenderådgivningen. Det är viktigt att staden satsar på samarbete med välfärdsområdet, staten och organisationer.

Tillsammans kan vi minska bostadslösheten. Bostadslösheten är vår gemensamma skam. Vårt gemensamma mål borde vara att avskaffa bostadslösheten i Vanda och i hela Finland.”

Stadsfullmäktige 20.10.2025 § 20

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande i sitt svar:

Bostadslösheten i Vanda statistiskt sett

Enligt statistiken från Centralen för statligt stött bostadsbyggande (Varke) fanns det 269 bostadslösa i Vanda 2024. Antalet bostadslösa ökade i Vanda från 2021 till 2022 och har därefter legat på ungefär samma nivå. Det exakta antalet bostadslösa är inte känt, eftersom det sannolikt finns många bostadslösa som inte ingår i statistiken över bostadslöshet, eftersom de inte omfattas av någon offentlig service. Utöver bostadslösheten har vräkningarna ökat oroväckande i hela landet och också i Vanda. Personer som har blivit vräkta har ofta svårt att söka en ny hyresbostad och man kan förvänta sig att bostadslösheten ökar i takt med att antalet vräkningar ökar.

Antalet genomförda vräkningar i Vanda uppgick till 454 år 2025. Antalet vräkningar som genomförs per år har nästan fördubblats mellan 2021 och 2024. Från 2024 till 2025 har antalet vräkningar minskat med 19 %, men antalet vräkningsutmaningar som inletts har legat kvar på samma nivå som ifjol, vilket innebär att problemen bakom vräkningarna inte har minskat.

Projektet Asunto kaikille utvecklar samarbetet för att minska bostadslösheten

I Vanda stad och Vanda och Kervo välfärdsområde pågår projektet Asunto kaikille (bostad för alla) som hänför sig till regeringens program för att eliminera långtidsbostadslöshet. Projektet Asunto kaikille bildar ett team över organisationsgränserna som i planeringen och genomförandet av projektet tar hänsyn till båda organisationernas perspektiv. Projektet Asunto kaikille publicerar i början av 2026 en lägesbildsrapport som ger oss mer omfattande information om bostadslösheten och riskfaktorerna för bostadslöshet i Vanda. Projektet Asunto kaikille arbetar också i nära samarbete med utsköningsverkets pilotprojekt för att förebygga vräkningar, och de sammanför aktörer för att utveckla nya verksamhetsmodeller. Genom pilotprojektet för att förebygga vräkningar får vi också mer detaljerad Vandaspecifik information om de faktorer som ligger till grund för vräkningarna. Enligt uppdaterad information planerar Vanda stad och Vanda och Kervo välfärdsområde tillsammans lösningar för att minska vräkningar och bostadslöshet.

Inom projektet Asunto kaikille pågår den första projektperioden (1.1.2025–30.6.2026) och för den andra projektperioden (1.7.2026–31.12.2027) har man ansökt om finansiering. En anställd har arbetat inom projektet Asunto kaikille vid ungdoms- och samverkansservicen i Vanda stad år 2025. Sedan början av 2026 har också integrationsservicen förbundit sig att genomföra projektet, och stadens projektresurs har utökats till 1,5 årsverken. Under projektets fortsättningsperiod är målet att bevara denna resurs åtminstone till slutet av 2027.

Ur stadens synvinkel är ungdomar och personer med invandrarbakgrund projektets viktiga målgrupper. Målet med projektet är också att starta ett strategiskt nätverk för staden och välfärdsområdet som kommer att leda arbetet med att minska bostadslösheten i området i fortsättningen.

Betydelsen av statligt stödd bostadsproduktion i förebyggandet av bostadslösheten och tryggheten av boende till rimliga priser

När det gäller att förebygga bostadslöshet är den statligt stödda bostadsproduktionen till rimliga priser av stor betydelse. I stadens bostadspolitik spelar de hyresbostäder som byggts genom olika statliga stödmekanismer en viktig roll. Målet är att man i Vanda ska kunna hitta ett hem som passar olika behov och motsvarar betalningsförmågan. I Vanda finns det cirka 17 000 hyresbostäder som finansierats med statligt arava- eller räntestödslån och som ägs av flera allmännyttiga aktörer. Utöver vanliga hyresbostäder finns det även student- och ungdomsbostäder och bostäder som riktar sig till

specialgrupper i hyresbostadsbeståndet med statligt stöd. I hyresbostäder med aravastöd och långt räntestöd följer man under den reglering som pågår i årtionden ett förfarande för val av hyresgäster som grundar sig på social ändamålsenlighet och ekonomiskt behov. Grunden för valet av hyresgäster är sökande hushållens bostadsbehov, förmögenhet och inkomster. Bostadslösa sökande och andra som är i mest brådskande behov av bostad, de minst bemedlade sökande och sökande med de lägsta inkomsterna ska ges företräde i valet av hyresgäster.

Enligt Vandas mark- och bostadspolitiska riktlinjer är stadens mål att 20 procent av det årliga målet för hela bostadsproduktionen genomförs med statligt stöd som hyresbostadsproduktion med långt räntestöd, tio procent genomförs med statligt stöd som annan produktion till rimliga priser, såsom bostadsrättsproduktion och hyresbostadsproduktion med kort räntestöd. 50 procent av den årliga bostadsproduktionen förverkligas som fritt finansierade ägarbostäder. Enligt uppföljningsrapporten för de mark- och bostadspolitiska riktlinjerna nådde man inte alla målbelopp varje år i fördelningen av bostadsproduktionens besittningsformer under uppföljningsperioden 2020–2024, på grund av lågkonjunkturen inom byggnadsbranschen och den svaga bostadsmarknaden. Under uppföljningsperioden färdigställdes dock den statligt stödda produktionen av hyresbostäder med långt räntestöd i varierande grad mellan 14 och 18 % av den årliga totala produktionen.

Av stadens årliga mål för den totala bostadsproduktionen strävar man efter att genomföra 20 procent som långvariga hyresbostäder till rimliga priser genom statligt stöd. Utgångspunkten för staden är att hyreshusbolaget VAV-koncernen som staden äger ska genomföra 2/3 av detta årliga produktionsmål för hyresbostäder till rimliga priser åt Vanda. VAV-koncernen som staden äger har drygt 11 000 hyresbostäder på olika håll i Vanda. VAV Asunnot Oy som hör till koncernen låter bygga och förvaltar statligt stödda hyresbostäder som bildar majoriteten av koncernens bostadsbestånd. Hösten 2025 färdigställdes två nya hyreshus som VAV låtit bygga och som ligger på centrala platsen i Myrbacka och Asola.

Utöver de objekt som färdigställts under de senaste åren håller staden på att bygga och planera objekt för statligt stödd produktion till rimliga priser som bidrar till att stärka utbudet av hyresbostäder till rimliga priser. Det är viktigt att säkerställa en tillräcklig statligt stödd produktion av hyresbostäder, eftersom bostadslösa har företräde i valet av hyresgäster i dessa bostäder.

Boenderådgivning som förebyggande service med låg tröskel

Boenderådgivningen är Vanda stads service som utvecklas och produceras nätverksbaserat tillsammans med samarbetspartnerna VAV och välfärdsområdet. Syftet med servicen är att ge handledning och rådgivning i alla frågor som gäller boende och bostadslöshet enstaka gånger eller under en kortvarig period. Boenderådgivningen ordnas som ett utvecklingsprojekt (2024–2027) för vilket man ansöker om partiellt statsunderstöd årligen. Vid boenderådgivningen i staden arbetar en projektchef och tre boenderådgivare, inom välfärdsområdet två boenderådgivare och inom VAV-koncernen en boenderådgivare.

Inom boenderådgivningen arbetar man för att förebygga vräkningar och trygga boendet för personer i utsatt situation. För att förebygga vräkningar försöker två boenderådgivare aktivt nå ut till invånare som riskerar vräkning och VAV-koncernen har börjat utveckla samarbetet med socialarbetet. Vanda stads boenderådgivning hjälper personer som hotas av bostadslöshet att hitta ett nytt hem och utvecklar samarbetet med fritt finansierade och privata hyresvärdar för att också kunna förebygga vräkningar av personer som bor i dessa bostäder. Vanda stads boenderådgivning har under 2025 haft 840 kunder och 1 400 kontakter. 40 % av kunderna är barnfamiljer. Boenderådgivningen har mött cirka 100 bostadslösa

kunder under året. Boenderådgivningens kostnadsfördelar har utretts 2025. Enligt en uppskattning medför bostadsrådgivningen i Vanda betydande kostnadsbesparingar, eftersom minskningen av bostadslösheten och handledningen av människor i rätt tid framför allt bidrar till att minska användningen av social- och hälsovårdstjänster.

Centralen för statligt stött bostadsbyggande, Varke, beviljar kommunerna bidrag för att ordna bostadsrådgivning fram till 2027 varje år inom ramen för det anslag som fastställs i statsbudgeten. Bidragsprocenten fastställs årligen inom ramen för statsbudgeten. År 2025 har den varit 36 %, vilket innebär att stadens självfinansieringsandel av boenderådgivningen har varit 64 %. I budgeten för 2028 ska anslagen för att göra boenderådgivningsservicen permanent beaktas, ifall det anses nödvändigt.

I Vanda finns det flera organisationer som får verksamhetsunderstöd för främjande av välfärd och hälsa och som ordnar allmän rådgivning särskilt för personer med invandrarbakgrund. Dessutom får flera organisationer understöd för rådgivningsarbetet av STEA. År 2026 stärker vi organisationernas resurser för bostadslöshetsarbetet och har föreslagit understöd för Moniheli ry för boendeinformation och individuell introduktion i boendefrågor. Utöver detta beviljar vi årligen Vantaan asunnottomien ja hyvinvoinnin tuki Vahti ry understöd för evenemanget De hemlösas natt som synliggör bostadslösheten.

Stadsstyrelsen 23.2.2026 § 27

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Elina Nykyri och de 18 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och att
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd och stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Bostadslösheten i Vanda statistiskt sett

Enligt statistiken från Centralen för statligt stött bostadsbyggande (Varke) fanns det 384 bostadslösa i Vanda 2025. Antalet bostadslösa ökade i Vanda med 43 % jämfört med året innan. Vanda och Kervo välfärdsområde samlar in bostadslöshetssiffrorna för Varkes utredning varje år. Ökningen förklaras av det delvis preciserade och utvidgade sättet att samla in data, vilket har gjort att beräkningarna är mer tillförlitliga. Detta förnyade sätt förklarar endast en del av ökningen. Största delen av ökningen är en reell ökning av bostadslösheten som följer den riksomfattande linjen och hänför sig till samhällliga förändringar. De bostadslöshetssiffror som välfärdsområdet samlat in för 2024 har varit bristfälliga. Om man jämför situationen 2025 med siffrorna för 2023 har ökningen varit 23 %, vilket kanske bättre beskriver den faktiska ökningens storlek.

Enligt Varkes utredning kan ökningen av bostadslösheten påverkas av förändringarna i den sociala tryggheten, höjningen av levnadskostnaderna, ökningen av boendekostnaderna och den rådande hyresnivån, ökningen av arbetslösheten, ekonomiska svårigheter samt missbruksproblem och psykiska problem. Det är svårt att fastställa det exakta antalet bostadslösa, eftersom det sannolikt finns många

bostadslösa som inte ingår i statistiken över bostadslöshet, eftersom de inte omfattas av någon offentlig service. Utöver bostadslösheten har vräkningarna ökat oroväckande i hela landet och också i Vanda. Personer som har blivit vräkta har ofta svårt att söka en ny hyresbostad och man kan förvänta sig att bostadslösheten ökar i takt med att antalet vräkningar ökar. Antalet genomförda vräkningar i Vanda uppgick till 454 år 2025. Antalet vräkningar som genomförs per år har nästan fördubblats mellan 2021 och 2024. Från 2024 till 2025 har antalet vräkningar minskat med 19 %, men antalet vräkningsutmaningar som inletts har legat kvar på samma nivå som ifjol, vilket innebär att problemen bakom vräkningarna inte har minskat.

Roll och uppgifter för stadsmiljöns verksamhetsområde i förebyggandet av bostadslöshet och tryggheten av boende till rimliga priser

När det gäller att förebygga bostadslöshet är den statligt stödda bostadsproduktionen till rimliga priser av stor betydelse. I stadens bostadspolitik spelar de hyresbostäder som byggts genom olika statliga stödmekanismer en viktig roll. Målet är att man i Vanda ska kunna hitta ett hem som passar olika behov och motsvarar betalningsförmågan. I Vanda finns det cirka 17 000 hyresbostäder som finansierats med statligt arava- eller räntestödslån och som ägs av flera allmännyttiga aktörer. Utöver vanliga hyresbostäder finns det även student- och ungdomsbostäder och bostäder som riktar sig till specialgrupper i hyresbostadsbeståndet med statligt stöd. I hyresbostäder med aravastöd och långt räntestöd följer man under den reglering som pågår i årtionden ett förfarande för val av hyresgäster som grundar sig på social ändamålsenlighet och ekonomiskt behov. Grunden för valet av hyresgäster är sökande hushållens bostadsbehov, förmögenhet och inkomster. Bostadslösa sökande och andra som är i mest brådskande behov av bostad, de minst bemedlade sökande och sökande med de lägsta inkomsterna ska ges företräde i valet av hyresgäster.

Enligt Vandas mark- och bostadspolitiska riktlinjer är stadens mål att 20 procent av det årliga målet för hela bostadsproduktionen genomförs med statligt stöd som hyresbostadsproduktion med långt räntestöd, tio procent genomförs med statligt stöd som annan produktion till rimliga priser, såsom bostadsrättsproduktion och hyresbostadsproduktion med kort räntestöd. 50 procent av den årliga bostadsproduktionen förverkligas som fritt finansierade ägarbostäder. Enligt uppföljningsrapporten för de mark- och bostadspolitiska riktlinjerna nådde man inte alla målbelopp varje år i fördelningen av bostadsproduktionens besittningsformer under uppföljningsperioden 2020–2024, på grund av lågkonjunkturen inom byggnadsbranschen och den svaga bostadsmarknaden. Under uppföljningsperioden färdigställdes dock den statligt stödda produktionen av hyresbostäder med långt räntestöd i varierande grad mellan 14 och 18 % av den årliga totala produktionen. Man håller fortfarande fast vid de mark- och bostadspolitiska målen och främjar byggandet av en bostadsproduktion till rimliga priser i samband med stadens egna tomtöverlåtelse och förutsätter detta i de markanvändningsavtal som ingår i samband med planläggningen av privat mark.

Av stadens årliga mål för den totala bostadsproduktionen strävar man efter att genomföra 20 procent som långvariga hyresbostäder till rimliga priser genom statligt stöd. Utgångspunkten för staden är att hyreshusbolaget VAV-koncernen som staden äger ska genomföra 2/3 av detta årliga produktionsmål för hyresbostäder till rimliga priser åt Vanda. VAV-koncernen som staden äger har drygt 11 000 hyresbostäder på olika håll i Vanda. VAV Asunnot Oy som hör till koncernen låter bygga och förvaltar statligt stödda ARA-bostäder som bildar majoriteten av koncernens bostadsbestånd. Hösten 2025 färdigställdes två nya hyreshus som VAV låtit bygga och som ligger på centrala platsen i Myrbacka och Asola.

Utöver de objekt som färdigställts under de senaste åren håller staden på att bygga och planera objekt för statligt stödd produktion till rimliga priser som bidrar till att stärka utbudet av hyresbostäder till rimliga priser. Det är viktigt att säkerställa en tillräcklig statligt stödd produktion av hyresbostäder, eftersom bostadslösa har företräde i valet av hyresgäster i dessa bostäder. Staden samarbetar också med Vanda och Kervo välfärdsområde ur ett perspektiv som gäller utvecklingen av servicenätet.

Uppgifter inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd för att minska bostadslösheten

Projektet Asunto kaikille utvecklar samarbetet för att minska bostadslösheten

I Vanda stad och Vanda och Kervo välfärdsområde pågår projektet Asunto kaikille (bostad för alla) som hänför sig till regeringens program för att eliminera långtidsbostadslöshet. Projektet Asunto kaikille bildar ett team över organisationsgränserna som i planeringen och genomförandet av projektet tar hänsyn till båda organisationernas perspektiv. Projektet Asunto kaikille publicerar i början av 2026 en lägesbildsrapport som ger oss mer omfattande information om bostadslösheten och riskfaktorerna för bostadslöshet i Vanda. Projektet Asunto kaikille arbetar också i nära samarbete med utsökningsverkets pilotprojekt för att förebygga vräkningar, och de sammanför aktörer för att utveckla nya verksamhetsmodeller. Genom pilotprojektet för att förebygga vräkningar får vi också mer detaljerad Vandaspecifik information om de faktorer som ligger till grund för vräkningarna. Enligt uppdaterad information planerar Vanda stad och Vanda och Kervo välfärdsområde tillsammans lösningar för att minska vräkningar och bostadslöshet.

Projektet Asunto kaikille pågår 1.1.2025–31.12.2027. En anställd har arbetat inom projektet Asunto kaikille vid ungdoms- och samverkansservicen i Vanda stad år 2025. Sedan början av 2026 har också integrationsservicen förbundit sig att genomföra projektet, och stadens projektresurs har utökats till 1,5 årsverken för den återstående tiden av projektet. På initiativ av projektet har man inlett en diskussion mellan välfärdsområdet och stadens olika verksamhetsområden om att inrätta en mer övergripande strategisk arbetsgrupp för att minska bostadslösheten. Inrättandet av en arbetsgrupp på strategisk nivå har presenterats i den gemensamma ledningsgruppen för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd och stadsmiljöns verksamhetsområde, där det ansågs nödvändigt att föra framåt ärendet. Behandlingsprocessen angående ärendet pågår fortfarande inom Vanda och Kervo välfärdsområde. Om det anses nödvändigt är målet att inleda gruppens verksamhet genast efter sommaren 2026.

Boenderådgivning som förebyggande service med låg tröskel

Boenderådgivningen är Vanda stads service som utvecklas och produceras nätverksbaserat tillsammans med samarbetspartnerna VAV och välfärdsområdet. Syftet med servicen är att ge handledning och rådgivning i alla frågor som gäller boende och bostadslöshet enstaka gånger eller under en kortvarig period. Boenderådgivningen ordnas som ett utvecklingsprojekt (2024–2027) för vilket man ansöker om partiellt statsunderstöd årligen. Vid boenderådgivningen i staden arbetar en projektchef och tre boenderådgivare, inom välfärdsområdet två boenderådgivare och inom VAV-koncernen en boenderådgivare.

Inom boenderådgivningen arbetar man för att förebygga vräkningar och trygga boendet för personer i utsatt situation. För att förebygga vräkningar försöker två boenderådgivare aktivt nå ut till invånare som riskerar vräkning och VAV-koncernen har börjat utveckla samarbetet med socialarbetet. Vanda stads boenderådgivning hjälper personer som hotas av bostadslöshet att hitta ett nytt hem och utvecklar samarbetet med fritt finansierade och privata hyresvärdar för att också kunna förebygga vräkningar av personer som bor i dessa bostäder. Vanda stads boenderådgivning har under 2025 haft 840 kunder och

1 400 kontakter. 40 % av kunderna är barnfamiljer. Boenderådgivningen har mött cirka 100 bostadslösa kunder under året. Boenderådgivningens kostnadsfördelar har utretts 2025. Enligt en uppskattning medför bostadsrådgivningen i Vanda betydande kostnadsbesparingar, eftersom minskningen av bostadslösheten och handledningen av människor i rätt tid framför allt bidrar till att minska användningen av social- och hälsovårdstjänster.

Centralen för statligt stött bostadsbyggande, Varke, beviljar kommunerna bidrag för att ordna bostadsrådgivning fram till 2027 varje år inom ramen för det anslag som fastställs i statsbudgeten. Bidragsprocenten fastställs årligen inom ramen för statsbudgeten. År 2026 är den 30 %, vilket innebär att stadens självfinansieringsandel av boenderådgivningen är 70 %. I budgeten för 2028 ska anslagen för att göra boenderådgivningsservicen permanent beaktas, ifall det anses nödvändigt.

I Vanda finns det flera organisationer som får verksamhetsunderstöd för främjande av välfärd och hälsa och som ordnar allmän rådgivning särskilt för personer med invandrarbakgrund. Dessutom får flera organisationer understöd för rådgivningsarbetet av STEA. År 2026 stärker vi organisationernas resurser för bostadslöshetsarbetet och har beviljat understöd för Moniheli ry för boendeinformation och individuell introduktion i boendefrågor. Utöver detta beviljar vi årligen Vantaan asunnottomien ja hyvinvoinnin tuki Vahti ry understöd för evenemanget De hemlösas natt som synliggör bostadslösheten.

Stadsstyrelsen 23.3.2026 § 21

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Elina Nykyri och de 18 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och att
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 27.4.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Elina Nykyris och 18 andra ledamöters undertecknade motion om att Vanda stad måste bekämpa bostadslöshet

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärshöjning

Närmare information: Hanna Hänninen, 040 779 5648
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)